

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA,
OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

**Izvješće o provedbi Nacionalnog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj za
razdoblje od 2022. do 2026. godine, za 2022. godinu**

Naziv nositelja izrade:
Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Izradeno: travanj, 2023.

Sadržaj

Uvod	3
Izvješće o provedbi posebnih ciljeva	4
Posebni cilj 1: Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece	4
1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	4
1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1	4
Posebni cilj 2: Zaštita djece od svih oblika nasilja	7
2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	7
2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2	7
Posebni cilj 3: Sudjelovanje djece u odlučivanju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.....	9
3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	10
3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3	10
Posebni cilj 4: Sustavna podrška djeci u digitalnom okruženju.....	11
4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	11
4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4	11
Posebni cilj 5: Učinkovito i djelotvorno pravosuđe u postupcima koji se odnose na djecu	12
5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	13
5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5	13
Zaključak	14

Uvod

Vlada Republike Hrvatske je 12. svibnja 2022. donijela Odluku o donošenju Nacionalnog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022.-do 2026. godine i Akcijskog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022.-2024. godine, od kada je započela provedba ovih dokumenta, kao srednjoročnih akata strateškog planiranja.

Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022.-do 2026. godine (u dalnjem tekstu: Nacionalni plan) u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom 2030, kao hijerarhijski najvišim aktom strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj te UN Agendom 2030 i EU Strategijom za prava djeteta 2021.-2024., čime se pridonosi ostvarenju nacionalnog i međunarodnog strateškog okvira usmjerenog na prava djece.

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine, za 2022. godinu obuhvaća ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za svaki posebni cilj te opis napretka u provedbi svakog posebnog cilja i mjere predviđene svakim pojedinim ciljem. Postavljeno je 12 pokazatelja ishoda koji su uvršteni u Biblioteku pokazatelja te se učinkovitost kreiranih mjera i njihovog provođenja mjeri u odnosu na postavljene ciljne vrijednosti, uključujući i u odnosu na pokazatelje rezultata mjera. U okviru postavljenih posebnih ciljeva kreirane su 24 mjere za provedbu posebnih ciljeva.

Tijela državne uprave nositelji provedbe postavljenih mjera su: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike; Ministarstvo znanosti i obrazovanja; Ministarstvo unutarnjih poslova; Ministarstvo zdravstva; Ministarstvo turizma i sporta te Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Europska komisija je kao dodatak Strategiji za prava djece 2021.-2024., donijela Preporuke o uspostavi europskog jamstava za djecu, oslanjajući se na preporuku na području siromaštva djece „Ulaganje u djecu – suzbijanje kruga deprivacije“ (European Child Guarantee) kao dodatak Strategiji. U svrhu provedbe jamstva u programskom razdoblju 2021.-2027. državama članicama je stavila na raspolaganje dodatna sredstva u okviru Europskog socijalnog fonda Plus (ESF+). Istiće se kako je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike stručni nositelj izrade nacrta Nacionalnog akcijskog plana za europsko jamstvo za djecu, kao međusektorskog dokumenta, koji je izrađen temeljem dubinske analize koju je proveo UNICEF Hrvatska te preporukama iz EU jamstva. Nacionalni akcijski plan obuhvaća mjere i aktivnosti usmjerene djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti s ciljem osiguranja pristupa ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, pristupa i podrške u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju, pristupa kvalitetnoj prehrani, dostupnosti zdravstvenim i

socijalnim uslugama u zajednici te primjerenom stanovanju. Na nacionalnoj razini Nacionalni akcijski plan za europsko jamstvo za djecu predstavlja doprinos realizaciji Nacionalnog plana, osobito njegovom Posebnom cilju *Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti*.

Izvješće o provedbi posebnih ciljeva

Posebni cilj 1: Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece

Nositelji provedbe: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo turizma i sporta

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.72 Broj polaznika u razvijenim specijaliziranim programima edukacija za stručnjake koji rade s djecom radi zaštite mentalnog zdravlja djece	0	4500	6362 (2022., MZO: 6097, MiZ HZJZ: 265)
OI.02.3.73 Broj djece uključene u sportske aktivnosti	50.000	310.000	170.000 (2022., MINTS – HŠSS: 120.000; MZO: 50.000)
OI.02.3.74 Broj obitelji kojima je pružena podrška kod podizanja djece u otežanim okolnostima	2500	2530	386

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

U okviru Posebnog cilja 1. *Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece*, predviđene su sljedeće mjere 1: Unaprjeđenje znanja o mentalnom zdravlju djece kod svih relevantnih dionika stručnjaka u sustavima odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi; 2: Uvođenje tema iz područja mentalno-zdravstvene pismenosti u sustavu odgoja i obrazovanja; 3: Unaprjeđenje rada timova za psihološke krizne intervencije; 4: Uključivanje djece u sportsko rekreativne programe i aktivnosti; 5: Unaprjeđenje kvalitete života djece kroz sportske aktivnosti; 6: Podrška roditeljstvu u obiteljima u riziku; 7: Poticanje županija, općina i gradova na osnivanje Vijeća za prevenciju kriminaliteta.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je provelo edukaciju za 6.097 odgajatelja/učitelja/nastavnika i stručnih suradnika koji rade s djecom u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgojno-obrazovnom sustavu.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike će u okviru izmjena i dopuna Godišnjeg programa stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska za 2023., provesti edukaciju *Unaprjeđenje znanja o mentalnom zdravlju djece za stručne radnike zaposlene u sustavu socijalne skrbi koji rade s djecom.*

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sustavno surađuje s organizacijama civilnoga društva koje djeluju u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja, potiče provedbu mjera nacionalnih strategija, akcijskih planova, programa i planova koji su u nadležnosti Ministarstva. U okviru Natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udrug u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih, financirano je ukupno 148 projekata u ukupnom iznosu od 15.107.921,92 kuna /2.005.165,81 eura, od čega u prioritetnom području Odgoj i obrazovanje o zdravim načinima života, očuvanju prirode i održivom razvoju, 33 projekta u iznosu od 3.316.171,01 kuna/440.131,53 eura.

Ministarstvo zdravstva ima osigurana sredstva unutar redovnih sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz kojih su tijekom 2022. financirani projekti i preventivni programi s ciljem suzbijanja diskriminacije i socijalne isključenosti djece, s naglaskom na zaštiti mentalnog zdravlja djece.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo, s ciljem zaštite mentalnog zdravlja djece u kontekstu prevencije ovisnosti, kontinuirano provodi preventivne intervencije. Godišnje se provodi oko 300 programa prevencije ovisnosti od čega većina u okviru odgojno-obrazovnog sustava. Iz područja prevencije ovisnosti „Razvoj programa u području problema ovisnosti“ održane su tijekom 2022. dvije regionalne edukacije na temu Univerzalni preventivni kurikulum (EUPC) i standardi kvalitete u području prevencije korištenja sredstava ovisnosti (EDPQS), s ukupnim sudjelovanjem 30 sudionika. U kolovozu 2022. održana je edukacija za 40 stručnih suradnika i učitelja škola koje će sudjelovati u provedbi programa „Imam stav – Unplugged“ – program prevencije uporabe alkohola, cigareta i droga u školskom okruženju. U cilju učinkovitije provedbe psihosocijalnog tretmana u svibnju 2022. provedene su tri regionalne radionice o planiranju, praćenju i evaluaciji psihosocijalnog tretmana ovisnosti za 70 predstavnika zdravstvenog sustava, sustava socijalne skrbi, zatvorskog i probacijskog sustava te predstavnika terapijskih zajednica koje rade s djecom. U okviru Mreže Škola za zdravlje u Europi (SHE) u

kolovozu 2022. je održan stručni skup sa ciljem unaprjeđenja zdravlja u školama s naglaskom na nepušenje, nepijenje alkohola i suzbijanje zlouporabe droga, a posebno vezano uz nove duhanske proizvode na kojima je sudjelovalo ukupno 125 polaznika (direktno/on-line).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja imenovalo je članove Tima za psihološke krizne intervencije u sustavu odgoja i obrazovanja koji u slučaju kriznog događaja pokriva potrebe u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, učeničkim domovima te se radi o djelatnicima obrazovnog sustava koji su prošli posebne edukacije za pružanje psihološke pomoći ove vrste. Zadaće članova tima za kriznu intervenciju imaju cilj ublažavanje kriznog događaja, ubrzavanja procesa oporavka sudionika te sprečavanje dugotrajnih psiholoških posljedica traumatskog događaja. U 2022. financirano je ukupno 55 psiholoških kriznih intervencija u ukupnom iznosu od 454.927,61 kuna/ 60.379,27 eura.

Ministarstvo turizma i sporta je dalo suglasnost na programe javnih potreba u sportu na državnoj razini koje provodi Hrvatski školski sportski savez (HŠSS). Sukladno dostavljenom izvješću o izvršenju programa i finansijskom izvješću, HŠSS u 2022., utrošio je sredstva u iznosu od 18.737.500,00 kuna/2.486.893,62 eura s uključenih nešto više od 120.000 djece i mlađih u sportsko rekreativne programe i aktivnosti: 1. Zdravstveno usmjerene tjelesne aktivnosti učenika; 2. Državna prvenstva školskih sportskih društava; 3. Uključivanje učenika s invaliditetom u sustav školskog sporta; 4. Edukacijski programi; 5. Uključivanje učenika koji ne sudjeluju u natjecanjima. Program „Zdravstveno usmjerene tjelesne aktivnosti učenika“ odnosi se na program „Univerzalna sportska škola“ i namijenjen je učenicima od šeste do desete godine života odnosno od prvoga do četvrtoga razreda osnovne škole te Program „Vježbaonice“ koji se nadovezuje na program „Univerzalna sportska škola“ i njena je nadogradnja za rad sa starijim učenicima. Program „Vježbaonice“ namijenjen je učenicima viših razreda osnovne škole i učenicima srednje škole, a ima za cilj uključiti što veći broj učenika u sportske aktivnosti s posebnim naglaskom na neaktivnu djecu koja nemaju naviku bavljenja tjelesnim vježbanjem. Cilj programa „Univerzalna sportska škola“ jest uključivanje što većeg broja najmlađih učenika u sportske i tjelovježbene aktivnosti, odnosno stvaranje navike svakodnevnoga tjelesnog vježbanja.

Ministarstvo unutarnjih poslova je provodilo aktivnosti na poticanju županija, općina i gradova za osnivanjem Vijeća za prevenciju te je 2022. osnovano jedno Vijeće za prevenciju kriminaliteta.

U sustavu socijalne skrbi, obiteljski centri su provodili programe podrške roditeljstvu, od kojih je najzastupljeniji program „Rastimo zajedno“, koji obuhvaća pet različitih programa usmjerenih pojedinim skupinama roditelja. Tijekom 2022. ukupno je provedeno 63 programa

za 386 roditelja.

Obiteljski centar je s 1. siječnja 2023. osnovan kao samostalna javna ustanova s područnim službama u sjedištu županije te u suradnju s Hrvatskim zavodom za socijalni rad, nastavlja provoditi aktivnosti na poticanju te uključivanju što većeg broja roditelja te provedbi verificiranih programa.

Posebni cilj 2: Zaštita djece od svih oblika nasilja

Nositelji provedbe: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, ustanove socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo unutarnjih poslova

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.75 Broj djece kojoj su povrijedena njihova prava kaznenim djelom na štetu djeteta	4256	4000	4612 (2022., MROSP)
OI.02.3.76 Broj prijavljene djece zbog vršnjačkog nasilja centrima za socijalnu skrb	1663	1600	2012 (2022., MROSP)

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

U okviru posebnog cilja 2. *Zaštita djece od svih oblika nasilja* predviđene su sljedeće mjere: 1. Podrška djeci žrtvama i svjedocima kaznenih djela; 2: Podrška djeci žrtvama obiteljskog nasilja; 3. Edukacija učenika osnovnih i srednjih škola s ciljem sprečavanja nasilja među mladima, nasilja prema ženama i nasilja u obitelji; 4: Podrška djeci žrtvama i počiniteljima međuvršnjačkog nasilja; 5: Prevencija govora mržnje kod djece; 6. Jačanje i promicanje sigurnosti djece u zajednici u okviru prevencije protupravnih i drugih društveno neprihvatljivih ponašanja prema djeci pripadnicima romske nacionalne manjine kroz senzibilizaciju, informiranje, podizanje svijesti o pojavnim oblicima, samozaštitu kao i osnaživanje u cilju prijavljivanja protupravnih oblika ponašanja; 7: Prevencija zlouporabe i ovisnosti o alkoholu, drogama i kocki; 8. Provođenje programa radi postizanja učinkovitosti prevencije nasilja na potresom pogodenom području.

Centri za socijalnu skrb zaprimili su tijekom 2022., 4751 obavijest o povredi djetetovih prava. Pruženo je 4612 usluga podrške djeci žrtvama i svjedocima kaznenih djela te 6812 usluga podrške djeci žrtvama obiteljskog nasilja.

Obiteljski centri provodili su programe edukacije za žrtve i počinitelje međuvršnjačkog nasilja na kojima je sudjelovalo 1157 djece.

U okviru reforme sustava socijalne skrbi, s 1. siječnja 2023., umjesto dosadašnjih centara za socijalnu skrb, osnovan je Hrvatski zavod za socijalni rad s područnim uredima, a umjesto obiteljskih centara osnovan je Obiteljski centar s područnim službama u sjedištu županije.

Ministarstvo unutarnjih poslova je provelo 500 edukacija učenika osnovnih i srednjih škola s ciljem podizanja svijesti o nasilju, u koje je bilo uključeno 9 330. Provođeni su programi prevencije govora mržnje s ciljem senzibilizacije i edukacije potencijalnih vulnerabilnih skupina te senzibilizacija građana o važnosti reakcije društva u pogledu eliminacije govora mržnje. Održano je 337 javnih manifestacija i sličnih programa namijenjenih javnosti, o prevenciji govora mržnje te 150 edukativnih programa namijenjenih djeci kojima je obuhvaćeno 59 000 djece.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja kontinuirano postavlja mjere za zaštitu djece od svih vrsta nasilja, koje ugrožava socijalni razvoj i integritet djeteta te se ističe važnost unaprjeđenja sustava za eliminaciju svih oblika nasilja nad djecom (tjelesnog, psihičkog i seksualnog zlostavljanja, nasilja u obitelji, nasilja među vršnjacima te nasilja u digitalnoj sferi).

Akcijski plan za prevenciju nasilja u školama 2020.-2024. obuhvaća pet područja odgojno-obrazovnoga djelovanja u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima: zakonodavni okvir; dostupnost i kvaliteta podataka; potpora dionicima odgojno-obrazovnoga procesa; školski preventivni programi/projekti i strategije te provođenje medijske kampanje. Provodi se javni poziv kojim poziva osnovne i srednje škole te učeničke domove da prijave za financiranje preventivnih projekata za tekuću školsku godinu, s ciljem poboljšanja kvalitete, održivosti i učinkovitosti preventivnih intervencija koje se provode u odgojno-obrazovnom sustavu prema preporukama utemeljenima na dokazima, a radi zadovoljavanja različitih potreba učenika te u skladu s njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima, kao i poticanja razvoja dodatnih specifičnih oblika potpore učenicima. Prvim javnim pozivom za školsku godinu 2021./2022. sufinancirano je 110 projekata osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova u iznosu od 1.156.600,00 kuna/153.507,20 eura. Tijekom 2022. raspisan je i proveden javni poziv za financiranje preventivnih projekata u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima te

je financirano 186 najkvalitetnijih projekata u ukupnom iznosu od 2.396.000,00 kuna/ 318.003,85 eura.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje, Služba za suzbijanje zlouporabe droga Zavoda za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije i Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, započeli su 2020. aktivnosti na implementaciji eksperimentalnog preventivnog programa „Imam stav“, kao znanstveno utemeljenog preventivnog programa koji je baziran na učenju životnih vještina i konceptu socijalnih vještina i promiče pozitivno i zdravo ponašanje, utječe na prevenciju korištenja duhana, alkohola i drugih sredstava ovisnosti kod djece i mladih. U 2022. je financiran nastavak aktivnosti u iznosu od 451.000,00 kuna/59.964,00 eura.

Ministarstvo unutarnjih poslova je provodilo preventivno-edukativne programe u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama i Roma-mentorima u cilju osnaživanja socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu, s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije i sprječavanja svih oblika mržnje. Provedeno je 7 edukacija kojima je obuhvaćeno 229 djece.

U suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama provode se preventivno-edukativna predavanja usmjerena na prevenciju zlouporabe i ovisnosti o alkoholu, drogama i kocki. U 2022. održano je 5 755 edukacija, kojima je bilo obuhvaćeno 27 219 učenika. Na potresom pogodjenom području provođeni su dokazano učinkoviti programi prevencije sa ciljem senzibilizacije i edukacije potencijalnih vulnerabilnih skupina te senzibilizacije građana o važnosti reakcije na sve oblike nasilja. U okviru programa educirano je 480 odraslih osoba.

Posebni cilj 3: Sudjelovanje djece u odlučivanju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini

Nositelji provedbe: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.77 Broj polaznika u razvijenim specijaliziranim programima edukacija za stručnjake u odgojno-obrazovnom sustavu o važnosti dječje participacije	0	150	35 (2022., AZOO, www.ettaedu.azoo.hr)
OI.02.3.78 Broj kreiranih procedura za uključivanje djece u razvoj i donošenje javnih dokumenata	0	1	0 (2022., MROSP)
OI.02.3.79 Broj dječjih gradskih vijeća	40	80	46

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

U okviru posebnog cilja 3. *Sudjelovanje djece u odlučivanju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini*, predviđene su sljedeće mjeru:1: Organizacija edukacija za stručnjake u sustavu odgoja i obrazovanja o važnosti participacije djece; 2: Kreiranje procedura za uključivanje djece u razvoj i donošenje javnih dokumenata na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini; 3: Poticanje gradova na osnivanje i djelovanje dječjih vijeća; 4: Poticanje dječje participacije u djelovanju Vijeća korisnika kod pružatelja socijalne usluge smještaja za djecu i Vijeća udomljene djece i mladih.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je u kolovozu 2022., naručilo izradu Smjernica za kreiranje procedura za uključivanje djece u donošenju javnih dokumenata na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Ugovoren rok izrade dokumenta je 30. travnja 2023.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je u prosincu 2022. skloplilo Ugovor o izravnoj dodjeli financijskih sredstava sa Savezom društava Naša djeca Hrvatske, u iznosu 300.000,00 kuna/39.816,84 eura.

Višegodišnji program „*Gradovi i općine - prijatelji djece*“ Saveza društava Naša djeca Hrvatske, primjer je dobre prakse poticanja i prakticiranja sudjelovanja djece u lokalnim zajednicama, provodi se s ciljem motiviranja odraslih u gradovima i općinama. U 2022. su

djelovala Dječja gradska i općinska vijeća u 46 gradova i općina koji uključuje oko 600 djece u dobi od 9-14 godina, kao predstavničkog tijela djece, čiji se rad iskazuje kroz rasprave i iznošenje dječjih želja, prijedloga, mišljenja i zahtjeva prema odraslima te kroz konkretne aktivnosti, a sve u cilju boljeg ostvarivanja prava djece i jačanja uključivanja djece u procese odlučivanja u tim lokalnim zajednicama.

U okviru rada Dječjih vijeća i razvoja ove aktivnosti Savez DND Hrvatske organizira edukacije, seminare i savjetovanja za voditelje i mentore za osnivanje novih i rad postojećih Dječjih vijeća, objavljuje publikacije s domaćim i svjetskim iskustvima i praksama u razvoju dječje participacije, organizira godišnje susrete Dječjih vijeća Hrvatske, akcije u kojima prikuplja dječje poruke i mišljenja „Poruke djece odraslima“, potiče susrete i konzultacije djece s gradonačelnicima i načelnicima o pitanjima lokalnih zajednica koja se izravno odnose na djecu.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike prikuplja podatke o djelovanju vijeća korisnika u ustanovama socijalne skrbi za djecu, a od listopada 2022. na dalje, provode se aktivnosti na osnivanju Vijeća udomljene djece i mladih, u Područnim uredima Hrvatskog zavoda za socijalni rad u sjedištu županije. Do kraja 2022. osnovano je jedno Vijeće udomljene djece i mladih.

Posebni cilj 4: Sustavna podrška djeci u digitalnom okruženju

Nositelji provedbe: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo unutarnjih poslova

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.80 Broj djece koja su educirana o medijskoj pismenosti u odgojno-obrazovnom sustavu	0	260.000	300.000
OI.02.3.81 Broj djece izložene rizičnim i uznemirujućim sadržajima u digitalnom okruženju	217	230	217 2021., MUP

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4

U okviru posebnog cilja 4. *Sustavna potpora za djecu u digitalnom okruženju*, predviđene su

sljedeće mjere: 1: Poticanje preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu usmjerenih na medijsku pismenost; 2: Unaprjeđenje sigurnosti i zaštite djece na internetu i društvenim mrežama.

Edukacija o medijskoj pismenosti je ugrađena u međupredmetnu temu *Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije*. Osvještavanje važnosti o medijskoj pismenosti kod djece je iznimno važno kako bi se radilo na razvoju vještina potrebnih za učinkovito i sigurno korištenje suvremenih tehnologija, konzumiranje medijskih sadržaja, korištenje internetskih i drugih usluga i platformi te aktivno sudjelovanje u demokratskim procesima.

U školskoj godini 2021./2022. prikupljeno je ukupno 192 obrazaca za evidenciju o nasilju te je prijavljeno 22 događaja koji se odnose na električno nasilje. Vezano za prijavljene događaje nasilja škole su poduzimale različite mјere poput savjetodavnoga rada s učenicima i roditeljima, radionica i osnaživanja učenika, restitucije učenika do pedagoških mјera (opomena, ukor, strogi ukor, opomena pred isključenje, odgojno-obrazovni postupak produženoga stručnog boravka, preseljenje u drugu školu te isključenje iz srednje škole). Prikupljanjem podataka o nasilju u odgojno-obrazovnim ustanovama te njihovom analizom uočava se kako se većina prijavljenih slučajeva nasilja odnosi na vršnjačko nasilje, odnosno nasilje među djecom i mladima u prostorima u kojima se održava nastava, u ostalim školskim prostorima, dvorištima škola, na ulicama. Nasilničko ponašanje, tjelesne ozljede, tučnjave i verbalno nasilje najčešći su oblik nasilja, a u najvećem broju slučajeva žrtve i počinitelji su upravo učenici.

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2022. provodilo preventivno-edukativne programe s ciljem podizanje stupnja znanja i svijesti djece o opasnostima na internetu te zaštiti privatnosti u kontekstu korištenja interneta i društvenih mreža. Održano je 480 edukacija kojima je obuhvaćeno 11 545 djece i 599 roditelja.

Posebni cilj 5: Učinkovito i djelotvorno pravosuđe u postupcima koji se odnose na djecu

Nositelji provedbe: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo pravosuđa i uprave

5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.82 Broj polaznika u razvijenim specijaliziranim programima edukacija za pravnike u obiteljskim predmetima	0	100	35 (2022., MPU)
OI.02.3.83 Broj djece kojima je imenovan posebni skrbnik iz novoosnovanih podružnica Centra za posebno skrbništvo	0	1200	297

5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5

U okviru posebnog cilja 5. *Učinkovito i djelotvorno pravosuđe u postupcima koji se odnose na djecu*, predviđene su sljedeće mjere: 1: Unaprjeđenje rada specijaliziranih sudske odjela za obiteljske predmete; 2: Edukacija pravnika na poslovima za djecu i obitelj u centrima za socijalnu skrb; 3: Edukacija posebnih skrbnika za zastupanje djeteta u zaštiti osobnih i mirovinskih prava.

Ministarstvo pravosuđa i uprave je u suradnji s Hrvatskom odvjetničkom komorom i u organizaciji Pravosudne akademije, tijekom 2022. provelo četiri mrežna seminara na temu „*Kako ubrzati postupak u obiteljskopravnim sporovima*“ za suce koji rade na obiteljskim predmetima, na kojima je sudjelovalo 33 polaznika.

U okviru ESF projekta "Daljnje unaprjeđenje kvalitete pravosuđa kroz nastavak modernizacije pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj" (Projekt 2), u kojem je Pravosudna akademija projektni partner, u studenome 2022. je održana edukacija za suce koji rješavaju obiteljske predmete u prvom i drugom stupnju. Održane su tri trodnevne radionice za tri grupe polaznika pod nazivom „*Komunikacijske vještine i upravljanje vremenom*“. Educirano je ukupno 35 obiteljskih sudaca.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike će u okviru Godišnjeg programa stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska za 2023., te njegovim dopunama, provesti navedene edukacije.

Tijekom 2022. Centar za posebno skrbništvo je zaprimio 5 461 imenovanja posebnog skrbnika djetetu kojima je obuhvaćeno 8 308 djece. U 2022. ustrojena je nova podružnica Centra za posebno skrbništvo u Virovitici koja je tijekom 2022. zaprimila 186 predmeta kojima je

obuhvaćeno 297 djece, dok je novoosnovana Podružnica Zadar započela s radom početkom 2023.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, nastavlja s planiranim osnivanjem novih podružnica Centra za posebno skrbništvo, radi efikasnijeg rješavanja posebnog skrbništva za djecu u svim postupcima propisanim zakonima, s ciljem zaštite prava i dobrobiti djeteta.

Zaključak

Provjeda Nacionalnog plana u 2022., u razdoblju od 12. svibnja 2022. do kraja kalendarske 2022., u cijelini se može smatrati uspješnom, što se može zaključiti iz prikazanih ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda te rezultata provođenja mjera zadanih svakim pojedinim posebnim ciljem.

Izazovi u daljnjoj provedbi Nacionalnog plana su daljnje razvijanje programa i aktivnosti koje se odnose na prevenciju međuvršnjačkog nasilja, podrške obiteljima u različitim oblicima rizika za odgoj i podizanje djece, podrške djeci kojima su ugrožena njihova prava ili su žrtve i svjedoci kaznenih djela, kroz osnaživanje tijela i ustanova mjerodavnih za njihovu provedbu te financiranjem projekata organizacija civilnog društva koje se bave ovim područjem.

Važno je istaknuti kako je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike 6. travnja 2023., objavilo Poziv za prijavu trogodišnjih programa organizacija civilnog društva pod nazivom „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga za razdoblje 2023. do 2025.“, koji, uz ostale, obuhvaća programe podršci obitelji i promicanju i zaštiti prava djece usmjerenih na različite ciljne skupne djece i mladih, uz ostale, djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju; djecu žrtve i svjedoke kaznenih djela; djecu žrtve nasilja u obitelji te djecu žrtve i počinitelje međuvršnjačkog nasilja.

Tijekom 2023., mjerodavna ministarstva će nastaviti provoditi mjere i aktivnosti predviđene Nacionalnim planom za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine i Akcijskim planom za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022. do 2024.